

Hårderups posten

Nr. 23 — November 1993
15 kr.

*Boskogen i Hårderupshult. I hundratals år har
staden varit störste markägaren här.
Nu är den epoken slut. Nya vindar blåser,
men boskogen kommer att bestå.*

Bokskogen i Hårderupshult räddad

Av Bertil Persson
Starrarp

Orosmolnen kring bokskogen i Hårderupshult har nu skingrats. När anbudstiden gått ut antog Domän AB budet från Yngve Nilsson i Vallarum. Därmed kan naturvänner och friluftsfolk andas ut. Yngve är ju en välkänd skogs- och viltvårdare i bygden. Han är väl insatt i gällande hårda lövskogslagstiftning och menar att ädellövskogslagen är nödvändig för att förhindra att granskogen får en dominerande roll i det skånska landskapet.

Yngve har redan tidigare försökt köpa skogen, men fått nej. Nu i den allmänna utförsäljningsrushen gick det vägen.

Arealen är 24 hektar och c:a 80% är bokskog. Han ser köpet som en långsiktig investering utan krav på omedelbar förräntning. Det blir inga nämnvärda förändringar av vare sig landskapsbilden eller skötseln. Grandungen på backen söder om vägen in till "Göstas torp" som nyligen slutavverkats kommer att återplanteras med gran. För övrigt planeras inga planteringar. Bokskogen föryngrar sig själv och mogna träd avverkas efterhand. Därmed kan bokskogens framtid sägas vara tryggad för åskådlig tid till glädje för hela bygden.

Yngve Nilsson är nu ny ägare till merparten av bokskogen i Hårderupshult

Upprinnelsen till ägarskiftet i Hultet ligger flera år tillbaka i tiden. Den förra regeringen ställde krav på Domänverket att gå med vinst och ge avkastning till statskassan. Den nuvarande regeringen kan sägas ha gått flera steg längre. I ett par omgångar har regeringen begärt in stora engångssummor från Domänverket. Detta innebar i praktiken att fastigheter måste säljas i allt större utsträckning. Domänverket satte själv en gräns vid 200 hektar. Fastigheter under denna gräns skulle säljas.

Utförsäljningen har gjorts i omgångar under 91-93. Sista omgången säljs nu i höst och berör samtliga Domän AB-s fastigheter i Bjälkhult, Starrarp och Tolls-torp, C:a 80 hektar.

Fr.o.m. 1 januari i år överfördes flertalet av Domänverkets fastigheter i ett nytt bolag, Domän AB.

Domän AB-s fastigheter i Puus och Starrarps Ora berörs inte. Dessa kommer att förbli i statlig ägo, eftersom området i sin helhet omfattar c:a 400 hektar. Men visst känns utförsäljningen av statens mark som en oväntad och märklig helomvändning. Vi har ju sedan årtionden vant oss vid att Domänverket köpt upp fastigheter så fort de fått möjlighet. Ibland t.o.m. till ganska höga priser. Det kanske mest tragiska exemplet finns i Bjälkhult, där Domänverket anlade en stor förfulande julgransplantering mitt i byn, utan att inhämta tillstånd från länsstyrelsens naturvårdsenhet.

Försäljningen av Domän AB-s fastigheter sköts av LRF Konsults skogsbyrå med fastighetsmäklare Carl-Johan Dunge i spetsen.

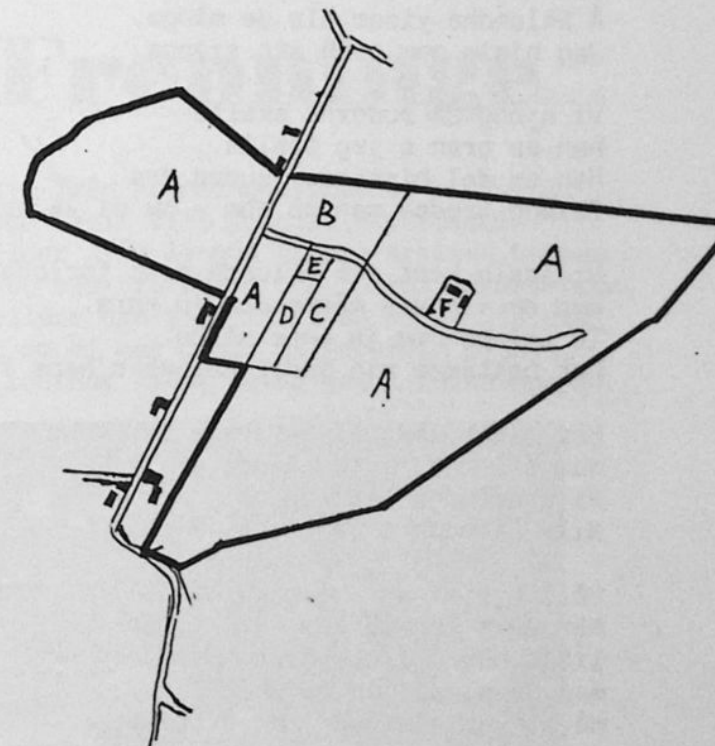
Carl-Johan Dunge förklarar att man försöker att i första hand sälja till angränsande eller närbelägna privata skogsägare. I Småland har det tydligen även funnits utländska intressenter, främst tyska, men Carl-Johan Dunge bedyrar att man endast i ett fåtal fall medverkat till försäljning till utländska köpare och då har det handlat om avstyckningar av mindre torp.

Reglerna för försäljning av fastigheter till utländska köpare är en sak, som förtjänar att debatteras och vad händer om vi går med i EG? Exempelvis har Sverige i höstens EG-förhandlingar hävdat sin vilja att skydda fritidshusmarknaden, men fått blankt nej.

Vad gäller skogsbolagen, så är dessa i allmänhet inte intresserade av mer skog. Istället säljer även bolagen ut en del fastigheter.

Det har framkommit en del förvirring om ägande förhållandena i Hårderupshults bokskog. Framförallt huruvida dansbanan ligger på nu f.d. Domänverkets mark? Svaret är nej. Bokskogen närmast runt dansbanan är sedan länge i trygga händer. Här följer en aktuell karta över ägandeförhållandena i Hårderupshults bokskog.

- A. Yngve Nilsson, Vallarum
- B. Kjell o Gertud Svensson, Hårderup.
- C. Einar Åkerblom, Hårderup.
- D. Börje o Astrid Andersson, Hårderup.
- E. Sven o Lena Åkerblom, Hårderup.
- F. Tage Örberg, Gummastorp.

Ekonomiska kartan 1973.
Skala 1:10 000.

*****

90 år sen Nils Eklundh föddes

Lagom till 90-årsminnet av Nils Eklundhs födelse hade "nabotösen" Inger Persson gift Nessrot skrivit en minneshyllning till Nils Eklundh. Inger läste upp versraderna vid kaffesamkvämet i Starrarps skola efter Bjälkhultspromenaden den 17 januari i år, den dag Nils skulle ha fyllt 90 år.

EKLUNDH OCH JAG

De va en gång i tiden
ja, jag va rätt så liden.
Åred va 46 på våren
når vi flötta te Bjälkhult o gåren.

Vår närmsta nabo ble Nils Eklundh
han kom iblann o hälsa po en stund
en resli man me måne.
De hördes att han va i frå Skåne.

Han hotta maj i lofthåled
sin va ju förstäss måled
att maj i luften fånga
de ble ente en gång udan många.

Titt ve borde han sad o skrev
sina dikter o visor som det blev.
Å Eklundhs visor ble de många.
Jag hjalp nom osse att sjonga.

Vi sjong så rudorna skalla
han sa oren o jag tralla.
Han en del historier kunne dra
Iblann trodde man po dom - om di va bra.

Vi spela kort och Eklundh mest förlora
men en vinnare måste man ju kora.
Te Eklundh fe ja ente si Du.
Det bestämde min fader Ragnar o hans fru.

Här blann voss e ja kanske den ende
som Eklundh rekted kände.
Vi träffades hårenda da
Nils Eklundh o ja.

Så länge vi va små gick det alltid bra.
Når våra former kom, ville han ta
litta här o litta dit
men då slapp man en skit
då ble de slut och man åkte ut.

Eklundh va en man så vig
han buga o vände o skapade sig
han kunne lägga benen bagom nacken
och sen gunga på röven i backen.

För Eklundh jag berättade mycket
det lättade på trycket
Ibland han stod i busken når ja kom
frå dansen
för att se om jag gett någon chansen.

Han berättade om sin egen unga kärlek
för mig en gång.
Så fin och skär, ja som en sång.
Han kunne gräda stilla av sorg
över fjällan som gitt nom korg.

Eklundh hade tre grisar o nånna kor
fyra ilska tockar o en häst udan skor.
Om han ente mågedören stängde
min själ - de fyra stod där o blängde.

En da på Ida Ullgren tockarna for
sled sönder hinnes håsor o skor.
Ingen å de fyra va kåsen
di språnt ette maj enna te måsen.

Vi satte Felixgubbe på hans trapp o
dören gick inför.
Den ramla i hans famn, precis som den
bör.

Unge nötten fe vi alltid gobben tebaga
me nyskreven dikt unge sin haga.

Att köra traktor var Eklundh oförmögen
slapp kopplingen för fort o for i
gösselhögen.

Ack va vi hade rolet
I-Bjälkhult va de för de mesta solet.

Jag plockade sippor på ängen
och satte i ett glas på hans bor ve
sängen

I gengäld fe ja alltid hans enda pion
ja jag var ju hans - passion.

Men ödet ville annorlunda 64 -65
Du Eklundh blev sjug och kunde ente
komma hem.

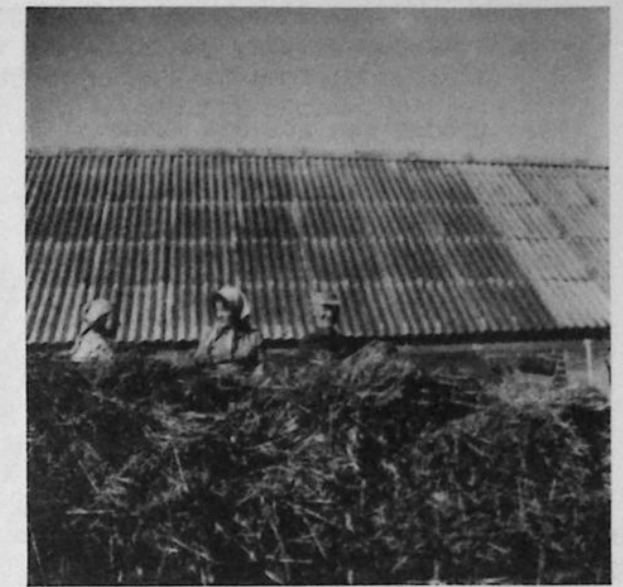
Du fick sprudor o tabletter
men de ble aldrig better.

Du lå på sjukhemmet i Sjöbo med en tro
du drömde om Bjälkhult och ditt eget bo.
Dina dagar var räknade och till slut
den 13 april 65 släcktes livslågan
helt ut.

I Frenninge du vilar nu - Du Eklundh
Ibland går vi till graven, tänker, minns
en stund
Varför dog du i så tidig ålder ändå?
Ja, det får vi aldrig nånsin reda på.

Far t.v. och Eklundh ager ing sä.

Mor o jag o Eklundh i lassed.

*****

Fotoarkiv i Frenninge

Arbetet med att samla in gamla fotografier från Frenningebygden är nu i full gång. Det är Föreningen Frenningeboken som tagit till uppgift att försöka upprätta ett fotoarkiv för att bevara bilder från gångna tider. Arkivet hoppas man ska bli en tillgång för bygdeforskare, släktforskare och kulturintresserade. Just nu har gruppen fått in mer än 200 bilder och fler vill man ha in för att kopiera till arkivet. Så hör gärna av Er om Ni har gamla bilder från bygden. Det finns säkert många i gömmorna. En bilderbok finns också med i föreningens planer.

Här ser vi bl.a.
Malte Olofsson,
Hilding Hansson,
Karl-Erik Rignell,
John-Erik Ottosson
och Sture Persson
under arbetet med
fotoarkivet.

*****

VÅRDTRÄDET

Av Ewa Andersson
Grönalund

Förr trodde man att det fanns övernaturliga väsen som skyddade gården och släkten. Eftersom dessa väsen ofta bodde under stora träd, brukade man plantera vårdträd vid huset. Att plantera vårdträd är en gammal tradition, som ibland fått leva kvar. Fast nu för tiden gör man det kanske inte för att förbli vänner med vättarna.

I södra Sverige är vårdträden ofta ek, lind, ask, lönn, alm eller varför inte en kastanj. Längre norrut där dessa träd inte trivs planterade man en björk eller rönn. Om hur det kunde gå när man behandlade vättarna illa förtäljer följande lilla historia:

- En gammal gumma bodde i ett litet torp. En dag när hon skurat golvet slog hon ut det varma skurvattnet under vårdträdet. Tyvärr glömde hon att varna vättarna. Det dröjde inte länge förrän en arg vätte stack upp sitt ansikte ur ett hål och skrek:

- Du skällade oss, nu skall vi bränna dig!
Nästa dag när gumman varit hos sin granne var torpet nedbrunnet till grunden när hon kom hem igen.

Så kan det gå!

Har man som jag en kastanj som vårdträd på gårdsplanen, kan man under inga omständigheter bortse från det.

Det finns väl få träd som gör sig så påmind om sin existens som en kastanj. Tidigt i lövsprickningen vandrar de små klibbiga bladhöljerna in i huset med hjälp av hundpälsar och skbsulor.

När sen de underbara blomljusen slocknar kan man få för sig att vintern gjort come back. Gulvita drivor täcker gårdsplanen. Nåja, tänker ni, nu händer det inget förrän höstlöven börjar falla. En lång frist. Men ånej. Nu skall först alla små kastanjeämnen som inte platsar för vidare utveckling skakas ned. Dessutom besudlas bord och bänkar, som har sin plats i trädets behagliga skugga av diverse spillning från trädets sommargäster.

Ett och annat ofullgånget fågelägg kan t.o.m. krossas mot bordskivan. Sen är det mycket riktigt tid för den stora frukt och bladfällningen. Här kan man ha sysselsättning hela hösten om man skulle drista sig till att

börja räfsandet för tidigt.

Vi har lärt oss att vänta tills allt som skall falla fallit och sen låta höststormarna samla ihop de torra löven i stora högar innan vi fraktar bort årets skörd. Så där lagom till jul är det rensopat.

Knappast är detta klart förrän nästa års knoppar börja svälla. Vi plockar naturligtvis in några kvistar och sätter dem i vatten. Och se, det fantastiska händer! Små ljusgröna blad på långa rangliga stjälkar sträcker sig yrvaket mot det bleka vinterljuset. Redan börjar man se fram emot de underbara somrardagarna under kastanjen, avnjutande humlesurr, fågelkvitter och en hög bra böcker. Tack och lov att vi har vårt vårdträd.

*****

Fler vägar har fått beläggning

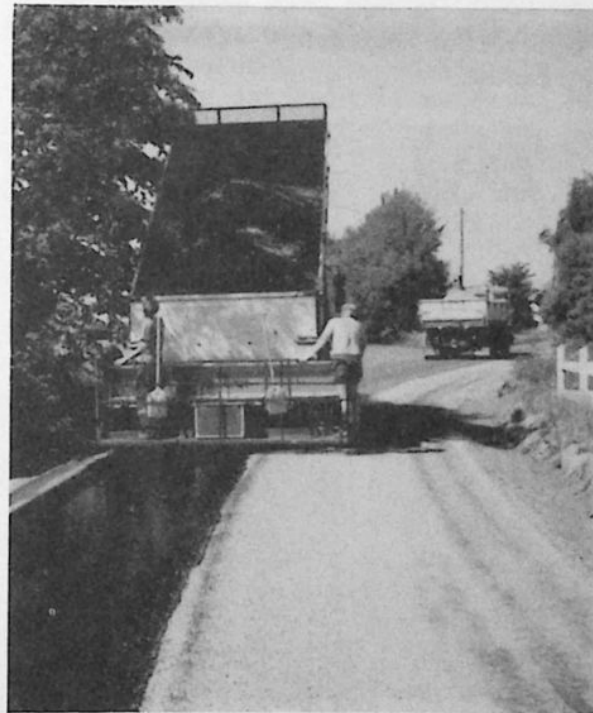
Av Bertil Persson
Starrarp

Hårderupsposten informerade redan förra hösten om att fler vägar i våra byar skulle få beläggning.

Arbetena utfördes under maj månad. Då belades vägen mellan Oderup och Långaröd genom Tollstorp, Bjälkhult och Brägnahult. Samt vägen Starrarp, Starrarps ora, Hårderupshult och till Frenninge.

Vi har nu fått en närmast osannolik förbättring av våra vägbanor, vilket vi så länge hett efterlängtat. Man kan ju bara tänka hur vägarna hade varit under den gångna regniga sommaren och hösten om de inte hade varit belagda.

Nu återstår bara två sträckor grusväg i våra byar. Det är sträckan Starrarp-Bjälkhult och Hårderupshult - Vallarum och vidare mot Farhult. Dessa är dock tyvärr inte aktuella för beläggning.

Beläggningsarbeten på sträckan Starrarps by - Starrarps ora. Då var det sommar!

Märkligt staket i Bjälkhult

Av Bertil Persson
Starrarp

Vägen från Oderup till Långaröd fick efterlängtat beläggning i våras. Därmed skulle allt kunna vara frid och fröjd. Men frågan är om inte Vägverket gjort en fadäs genom att i efterhand bekosta och sätta upp ett illa placerat staket runt ena hörnet i T-korset i Bjälkhult. Det tycker i alla fall Olle Andersson som bor mittemot det omstridda staketet, som säkert irriterat många. Normalt ser ju vägverket med ogillande att fastighetsägare sätter staket allt för nära vägbanan och i synnerhet på vägbanan. Olle Andersson tänker skriva till Vägverket och protestera. I skrivelsen säger Olle bl.a. så här:

"Tacksamma för att väg 1060 efter alla påstötningar slutligen mycket fint iordningställt.

Alla trafikanter och boende utmed den aktuella sträckan är mycket glada och tacksamma för denna välkomna förbättring.

I byn Bjälkhult, vägskalet 1060-1044 mot tomt 1:24 har Vägverket bestått med och finansierat uppsättning av staket m.m.

Bynnevägnarna och även utanför byn boende frågar vilka mått man utgått ifrån vid placeringen och om motiveringen? Är inte staket allas och envars egen sak?

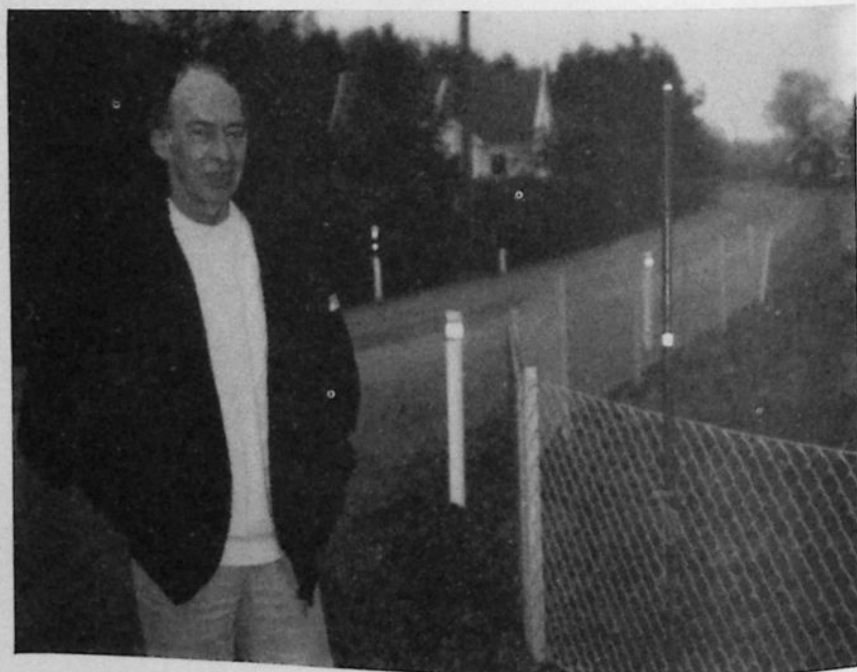
Enligt min och allas åsikt är staketet på 1060-vägen placerat på tok för långt ut i vägen och utgör nu både trafikfara och hinder, inte minst för gående och cykeltrafik. Även vintertid t.ex. vid snöröjning, är ju staketet som ni säkert förstår en stor olägenhet.

Vi vill/kräver att om staketet överhuvudtaget är motiverat omedelbart eller åtminstone så snart som möjligt flyttas in på 1:24-tomten på betryggande avstånd från vägbanan.

Jag och många med mig undrar varför det första alternativet ändrades? Var inte detta riktigast både gränsmässigt och funktionsmässigt? Efter ändringen är avrinningen i innersvängen mot 1:24 i det närmaste obefintlig med vattensamlingar som följd. Vintertid är ju detta en olägenhet både för trafiken och vägens bevarande.

Efter färdigbeläggningen grävdes vägskalet upp igen för att lägga 9-tums rör - varför? Trots nu ihärdigt regnande har inte en droppe syns i rörändan. Man frågar sig hur och varför Vägverket vill förstöra så att säga hela glansen med en sådan fadäs?!"

Olle Andersson har länge kämpat för bättre vägar i Bjälkhult. Han är glad över att en av de två vägarna genom byn iordningställt, men det här staketet "förstörde glansen" över den nybelagda vägen.

SPRIDDA HÅGKOMSTER FRÅN STARRARPS SKOLA

Av Carl-Åke Lähnn
Vallarum

Under åren 1959-1967 var jag lärare vid Starrarps skola, där jag hade klass 5 - 6 årligen utom ett år då jag hade sjunde klass där. På det sättet passerade en stor mängd barn i 10-13-årsåldern genom skolan medan jag var där. Nu håller jag sen länge på med nästa generation och hälsar bekant på de föräldrar som själva varit mina elever.

Dagens skolbarn i Vollsjö moderna skola har nog svårt att tänka sig hur deras föräldrar hade det i Starrarp.

De moderna bekvämligheterna var begränsade till en vask i samlingsrummet. El och värmeledning hade vi förstas, men läraren fick elda i värmepannan om han ville ha värme och varmvatten. Dess fanns på gården med flera fjös i varje avdelning. På vintern kom barnen väldigt fort tillbaka in i klassrumsvärmen.

Klassrummet var stort och rejält. Framtill var ett upphöjt podium där katedern och orgeln stod. Materialrummet var en garderobsliknande skrub, men det fanns en hel del bra grejor där. Min företrädare Martin Andersson hade varit skol-kassör och enligt byborna duktig på att se om sitt hus.

Vintrarna var ofta snörika, och ibland byggde vi en snömur tvärs över fotbollsplanen. Sendelades klassen upp i två jämstarka lag som kastade mot varandra över muren. De mest försiktiga höll sig i bakgrunden hela tiden och ibland orkade inte deras snöbollar fram utan träffade kamraterna i ryggen.

Någon vinter låg snön som en förlängning av uthustaket och i den jättedrivan grävde man ut en snögrotta där nästan hela klassen fick plats. Roligt hade man så man hörde absolut inte när det ringde in.

Men in kom man ju och hängde de blöta kläderna på tork. De två elementen i samlingsrummet räckte inte till, utan klassrummets fick tas till hjälp. Sedan hade vi en karakteristisk doft av sura vantar och sockor under lektionerna. Förutom dassen fanns andra utrymmen i det långa uthuset. Förr i tiden hade ju läraren lantbruk som en del av lönen, och det fanns utrymmen både för nötkreatur och svin samt höns. Den gjutna gödselbassängen på baksidan användes som kompost. Södra ändan av uthuset var slöjdsal med dubbelbänkar till eleverna, ett enkelt verktygsskåp samt virkesförråd på vinden. Trä var billigt då, så pojkarna fick gärna göra stora möbler, t.ex. bokhyllor, soffbord eller blomsterbord. Någon flitig gjorde t.o.m. en fin stol, och det är minsann inte lätt.

Annars var det mest ljusstakar, brickor och liknande småsaker som tillverkades. Allt virke var ju helt ohyvlat, så de flitiga stod ju med hyvelspån över ankelhöjd. När någon skulle ha många ytsidor upphyvlade till t.ex. en lång bokhylla, hände det att jag körde ner med bräderna till snickare Nilsson i Frenninge och han körde dem genom sin kutterhyvel.

Värmekällan i slöjdsalen var en vedspis, och i smällkalla vintern gick läraren upp i ottan och satte fyr i spisen. När sedan skoldagen kom igång var det ordningsmannens uppgift att ungefär tre gånger i timmen gå ut och stoppa ny ved i spisen. Slöjden låg alltid sist på dagen, och det var minsann tur. För då var det dräglig arbetstemperatur och det bottenfrusna vattnet i limpottan hade töat och började koka. Man fick också vara noga med att inte lämna kvar någon flaska med bets e.d. i slöjdsalen, för då frös den sönder. På slöjdrasten kunde det hända att pojkarna tog vinkelhakarna med ut för att använda som pistoler under vilda västern-lekarna runt husen.

Vid ett tillfälle måste jag lämna pojkarna för att träffa lantbrevbäraren på skolgården. När jag kom tillbaka satt alla uppe på hyvelbänkarna. Med fasa i rösten berättade en att "där e en rötta ve spisen!" Alla intygade sanningshalten, och vi satt alldeles tysta och stilla och väntade. Och jo minsann! I en golvspringa mellan gjutningen och trägolvet stack fram en stor ful brun-råtta. När vi rörde oss försvann den kvickt. Jag höllde 10 liter vatten efter

den och vi sågs aldrig efter den betan. Eftersom allt, både väggar, tak, golv och all materiel var av trä hade jag alltid en fyllt vattenspann bredvid spisen. Av förklarliga skäl väntade vi med betsnings och annan ytbehandling till den varmare våren. Då fick alla pojkar måla och lackera sina saker på samma gång, och så var de fräscha till examen. Flickorna hade syslöjd i klassrummet och i flera år sköttes den av fru Hanna Frenning. Någon gång hände det att flickorna hade svårt att stå lugnt i kön (även på den tiden!) när de skulle till katedern och få hjälp. Fru Frenning klagade och jag sade till, att blir det ingen bättring blir det ingen skolresa. En eftermiddag frampå vårkanten kom två av flickorna ut i träslöjden bleka om nosen och berättade att orgeln fallit omkull. Man hade stått och knuffats och efter hand skjutit orgeln över kanten på podiet så den fallit ner i salen över en skolbänk. Snickarglädjen på baksidan hade gått sönder och tyget rivits itu. Man skulle kunna höra en knappål falla. Vi hjälptes åt att få orgeln på plats och jag sade ingenting. Jag kunde limma ihop bitarna så skadan inte syntes och satte nytt tyg inunder. Men någon skolresa i traditionell stil blev det ju inte. I stället cyklade vi till Östra Sallerups kyrka och Hörby radiostation och hade matsäck med. Flickornas syslöjd var hårt styrd, man skulle göra vissa bestämda saker och alla likadant. Dagen före examen var det lov, det hette "för att läraren skulle sätta betyg". Som tur var så var betygen redan skrivna för hela dagen gick åt att göra skol-salen i ordning. De barn som ville kom med blommor och boklöv så hela salen var som en lövsal. Alla slöjdalster ställdes ut och inte minst att göra syslöjds sakerna i ordning var ett svårt jobb. Allting skulle strykas och pyntas och det som var lite misslyckat skulle vikas in så att det inte syntes. Min fru Lisette höll på med det mest hela dagen. Så kom då den stora examensdagen. Skolgården var nyräfsad, det hade ett par frivilliga starka pojkar sett till och allt stod redo. Så strömmade man till, barn, föräldrar och släktingar i massor. De obligatoriska förhören klarades av på förväntat sätt (man hade ju övat) barnen var prydliga och föräldrarna stolta. Av grannarna hade vi på ett fint sätt fått höra att man brukade ha examenskaffe i lärarbostaden efteråt. Så min fru tillsammans med småskollärarinnan Kerstin Mårtensson hade bakat och förberett det hela. De vuxna fick kaffe och kakor i lärarbostaden och barnen fick saft och kakor i sina klassrum. Som mest bjöd vi drygt 80 st på examenskaffe en gång. Man fick dricka på skift även om en hjälpsam grannfru hade kaffekoppar med sig när hon kom. Det var ingen risk att någon skulle missa skolskjutsen, för chauffören Anders Dehlin satt med vid kaffebordet.

Klass 5 och 6
1959 - 60 visar
stolt upp sin
jättesnöggubbe.

Klass 5 - 6 läsåret 1959-60. Ö.fr.v. Krister Ekelund, Frenninge, Alf Sjunnesson, Starrarp, Kjell Holm Frenninge, Lars-Magnus Olofsson, Frenninge, Bengt Killander, Frenninge, Yvonne Nilsson, Frenninge, Christa Andreasson, Härderup, Christer Sturesson, Skumparp, Kurt Zimmerman Nilsson, Frenninge, Karl-Erik Friholm, Härderup, Carl-Åke Lähnn, Tommy Persson, Härderup.
N.fr.v. Kjell Nilsson, Frenninge, Gunilla Nilsson, Frenninge, Berit Sörensson, Starrarps ora, Gunnel Rahm, Frenninge, Birgitta Persson, Frenninge, Ulla Nilsson, Starrarp, Gun-Britt Persson, Skumparp, Birgit Nilsson, Starrarp, Birgitta Sturesson, Per Schöld, Frenninge, Kent Wahlström, Frenninge.

*****

FÖRSÄLJNING, SERVICE och HANTVERK i Bjälkhult, Härderup, Skumparp och Starrarp.

Buglys Kennel, Lindgården Starrarps ora. Naima Paulrud-Balog. Uppfödning av mops och cavalier King Charles Spaniel. 0415-42021.

Jan Månssons Maskinstation, Härderup. Utför diverse jordbrukskörslor och grävning. 0415-43122. Mobiltel. 010-2472097.

Lennart Borg, Starrarp. Köper och förmedlar livkalvar. 0415-42125.

Sjölins Maskinstation, Härderup. Utför jordbrukskörslor och grävning. 0416-32091.

Snickare Karlsson, Starrarp. 0415-42079.

Starrarps Fönsterhantverk, Bertil Persson, Starrarp. 0415-42116.

Sune Sörenssons Bil, Starrarps ora. 0415-42022.

Video Import, Lasse Lagnebo, Starrarp. Service o försäljning av allt inom radio och TV-branchen. Tel. och fax 0415-42014. Mobiltel.010-2452447. Teleguide 41001493.

Vollsjö Byggtjänst AB, Starrarp. Inge Andersson o Bengt Åkesson. 0415-42025. Mobiltel. 010-2415350.

*****

En av Ottos historier

Nedtecknad av
Anton Håkansson
Starrarp

En gång när Otto var i berättartagen kom denna upplevelse från militärtiden:

En del skåningar skickades till norra Sverige för att utbildas i vinterkrigföring.

När de tränats en tid i skidåkning tyckte befälet att tiden var mogen för lite backhoppning, vilket de också fick prova på.

Först var där en rätt brant backe, som de skulle köra nedför. Denna slutade med ett stup.

När pojkarna såg djupet blev de rädda och försökte stoppa färderna med stavarna, men det gick inte. Alla formligen ramla ner, men eftersom det var ett par meter lös snö blev det inga svårare olyckor.

Så fattades bara en man, han var från Östraby och var absolut ingen expert på skidor, men han kom med en väldig fart i skidspåret nedför backen, ut om branten och fortsatte med oförminskad hastighet och flög en lång sträcka genom luften stående elegant på skidorna, för att slutligen landa perfekt!

När jag frågade Otto hur en dålig skidåkare kunde åstadkomma en sådan sensation blev svaret:

- Det var inte så konstigt, han var så närsynt så att han såg inte "bonnen" så han trodde hela tiden att han åkte i skidspåret.

En något otydlig, men dock bild av Otto i vinterkriguniform, vilket styrker sanningshalten i historien. Och det kan behövas.

Televäxel moderniseras

Bjälkhults televäxelstation i Starrarp kommer att byggas om till AXE-system. Det innebär en övergång från elektromekanisk teknik till elektronisk teknik.

Det berör samtliga kunder inom Bjälkhults växelstationsområde. För abonnenterna kommer det att innebära snabbare uppkoppling, bättre ljud och bättre framkomlighet. Abonnenterna får tillgång till de 8 Plustjänsterna: Återuppringning, Medflyttning, Samtal väntar, vidarekoppling vid ej svar, väckning påminnelse, trepart, förfrågan och pendling.

Arbetet med ombyggnaden beräknas vara klart i slutet av januari, uppger Helene Bagewitz på Telia information.

Klöverkulleskogen prisat naturvårdsområde

Av Bertil Persson
Starrarp

" - Med vädergudarna på gynnsamt humör är det verkligen en fröjd att flanera omkring i en vacker och omväxlande miljö som denna, ackompanjerad av naturens egna röster i form av en varierad och spännande fågelkör. Så är det ju också slutet av maj, den bästa tiden, när även alla långflyttande arter har anlänt. Storsångaren nummer ett, näktergalen är också närvarande, kanske inte den mest vällydande, men desto mer särpräglad och karaktäristisk -"

Så säger fågelexperten och naturfotografen Jan Elmelid vid ett strövtåg i det prisbelönta området Klöverskulle. Jan observerade följande fågelarter denna dag den 23 maj. Gräsand, ormråk, ringduva, gök, korp, talgoxe, gärdssmyg, björktrast, taltrast, koltrast, näktergal, rödhake, härmsångare, trädgårdssångare, ärtsångare, lövsångare, svarthätta, svartvit flugsnappare, trädpiplärka, grönfink, bofink och gulsparv.

Klöverskulleskogen har blivit speciellt uppmärksam i år eftersom markägaren Karl-Gunnar Lundberg fick Färs Naturvårdsförenings första Naturvårdspris för den målmedvetna landskapsvården i Klöverskulle. Ett arbete som pågått i 25 år. K.-G. Lundberg har åstadkommit ett landskap med öppna betesfält, enefälader, ängar, skog och våtmarker i en välkött och harmonisk blandning. De betande djuren utför det viktigaste arbetet med att bevara landskapet även framledes. Jag låter Jan Elmelids bilder utan kommentarer lovsjunga Klöverskulleskogen.

Ett sällsamt möte

"EN SKRÖNA" av
Gert Hallkvist
Skomagaretorpet

Klöverskulleskogen ligger mörk och mäktig i sommarnatten. Märkliga ljud hörs. Långt borta hörs skallet från en hund, och månen kastar sitt trolska sken mellan träden och från marken stiger dimslöjorna upp och en förtrollad och tät stämning sprider sig i skogen. Det prasslar i buskar och snår, en uggle sitter i ett träd och följer nyfiket vad som händer och sker på marken. Och där nere bland grästuvorna är det liv och rörelse. Det är mycket nervöst bland skogens innevånare. Småfolket eller vättarna som dom också kallas, skall ha stormöte inatt. Något fantastiskt och oerhört hade hänt i skogen och det skall ventileras i natt.

Det var så att en av Vallarumsskogens småfolk, en av de yngre männen, hade vid ett strövtåg i skogen för att plocka bär och svamt kommit vilse och förrirat sig in i Klöverskulleskogen och när han upptäckte sitt misstag så blev han så förskräckt att han förrirade sig ännu längre in i skogen och till sist visste han varken ut eller in, så han satte sig på en omkullfallen trädstam för att tänka och vila sig en smula. Och trött som han var så slumrade han till. Han vaknade med ett ryck och upptäckte då att en flicka i hans egen ålder och storlek stod en bit där ifrån och stirrade på honom. När han upptäckte flickan blev han med ens yrvaken och reste sig upp i hela sin längd och tog ett par steg fram emot flickan. Då flickan såg att han hade vaknat så drog hon sig förskräckt tillbaka, och sprang sedan på kvicka ben bort mot den lilla stengrotta där hon bodde med sina föräldrar och syskon. Men det hon nyss upplevt beslutade hon försöka behålla för sig själv som en liten hemlighet. Men dagen efter då hon skulle se till att ingenting hade hänt kvigorna i hagen under natten, så drog hon sig, liksom omedvetet bortåt där hon sett pojken sitta och sova. Hon blev lite besviken när hon upptäckte att han var borta. Hon vågade sig då lite närmare platsen där han hade suttit. Gräset runt trädstammen var nertrampat och hon förstod då att det inte var något hon hade drömt. Hon drog en djup suck och gick i sakta mak mot hagen där djuren gick på bete. Och på vägen dit upptäckte hon att hon gick och nynnade lite tyst för sig själv. Det var länge sedan hon känt sig så glad och upprymd. Framme vid skogsbrynet växte några buskar som blev ett ganska stort buskage och när hon gick förbi där, så hände det. För ur buskaget hoppade plötsligt ynglingen från igår ut. Hon blev först rädd, men skriket fastnade i halsen. Men när hon tittade på honom så såg han lika vänlig ut som hon kom ihåg från gårdagen. Kring hans ögon lekte skrattet och det drog i hans leende mungipor.

- Hejsan, sade han, jag heter Bråke, vad heter Du?
- Hej, jag heter Eila, svarade hon lite blygt med tyst röst.

För eftersom dom inte bodde i samma skog så kände dom inte varandra. Dom tittade lite blygt på varandra, innan dom slog följe ner mot kalvhagen, småpratande med varandra. Hon berättade om var stigen går som leder till Vallarumsskogen. Och innan dom skiljdes åt så frågade Bråke om dom kunde träffas igen. Hon rodnade lite och samtyckte nickande. Han undrade då om dom kunde träffas vid kalvhagen nästa gång månen stod i full. Hon fick lova att komma dit och sedan gick dom åt var sitt håll. Och båda två så vände de sig om och tittade långt efter varandra. Hand lyfte sin hand och gjorde ett tafatt försök till vinkning till farväl. När Eila kom hem så såg hennes föräldrar att något hade hänt, för det var något som inte var som det brukade vara. Föräldrarna frågade då om något särskilt hänt och dom tittade med allvarsamma ögon på sin dotter. Eila suckade djupt och

rodnade.

Eila berättade då att hon mött en av småfolket från Vallarumsskogen i Klöverskullestund, och till slut kröp det fram att han gärna ville träffa henne igen. Hennes bestämt möte med varandra vid kalvhagen nästa gång det blir fullmåne. Fadern skakade på sitt huvud och gick sedan ut i skogen för att reda sina tankar. Det var detta som drog igång stormötet i Klöverskulleskogen. Och nu satt Klöverskulleskogens småfolk bänkade på stubbar och stenar och väntade på att den äldste av småfolket, åldermannen, skulle ta till orda. Åldermannen som hade långt vitt skägg och ett rynkigt och fårat ansikte tittade lite smålurigt ut över sin församling. Sedan tog han fram sin käpp och stötte den hårt i en sten och det blev tyst i hela skogen. Den gamle berättade då allt han hört om de två ungdomarna. Och nu var den stora frågan om en flicka från Klöverskulleskogen kunde få träffa en pojke från Vallarumsskogen? Och vad hände om de båda fattade tycke för varandra och ville bilda ett gemensamt hem? Från hela församlingen hördes ett sorl och alla tittade på varandra med menande blickar. Detta var något oerhört. Aldrig tidigare hade de båda skogarnas småfolk stött på varandra utan alltid hållit sig i varsin skog där dom skött sina dagliga sysslor. Dom hade tittat till djuren som gick ute och betade. Hållit reda på skogens vilda djur. Tittat till djuren hemma på gården, hundar, kattor, höns allt detta till husbondfolkens fromma i bygden. Alla hade skött sina sysslor genom åren och så kommer det här och ställer till oreda. Men, som åldermannen sade, efter att ha tänkt en lång stund, - kanske småfolket i Vallarumsskogen skött sina sysslor där lika bra som vi skött våra här. Och i ärlighetens namn skall vi erkänna att vi aldrig haft något ont av att ha dom som grannar. Goda grannar skall man vara rädda om. Och den unge mannen från Vallarumsskogen har ju inget ont gjort, bara gått vill i skogen och då råkat stöta på en söt flicka. Så jag tycker, sade åldermannen, att vi låter ungdomarna träffas och skulle tycke uppstå så får vi väl ställa till med fest och bröllop här i vår skog. Alla applåderade ett klokt och bra beslut. Och när var och en sedan gick hem till sitt var dom glada och nöjda över att ha en så vis och klok ålderman. Och kanske var det snart tid att rusta till bröllop i Klöverskulleskogen. Självklart skulle vännerna i grannskogen bjudas in och vem vet, kanske skulle fler ungdomar finna varandra och småfolket få vänner livet ut.

Tänk om de stora människorna i gårdar och hus, i städer och byar världen runt tog lärdom av småfolket i Klöverskulleskogen så kanske världen sett annorlunda ut.....

Syföreningsauktion

Starrarps Kyrkliga Syförening inbjuder till sin årliga auktion i Församlingshemmet i Frenninge fredagen den 26 november kl. 19.
Det blir luciatåg, kaffeservering, lotterier och auktion.

*****

HÅRDERUPS "STORE" HANDLARE

Av Gösta Kristiansson
Vollsjö

Rubriken syftar på Hilding Handlare i Hårderup, han var lite allt i allo i byn. Han körde gärna ärende till sina kunder för på den tiden gällde cykel som allra mest, medan Hilding efter kriget skaffade sig en bil, en Ford Anglia. Denna Anglia som var Fords minsta och smalaste modell gjorde att dom kompletterade varandra fullkomligt emedan Hilding var en gosse på sisådär 120-125 kg. Senare byttes Anglian mot en Saab.

Hilding intog gärna förfriskningar i umgänget med sina vänner, detta får dock absolut inte tolkas så att han var missbrukare, men hans gemyt och oförargliga skämtlynnne gjorde honom oftast till medelpunkten på fester och sammankomster. En gång åkte jag med honom till Östraby, bl.a. skulle vi in på Spritbolaget, där vi även hade ett ärende för Anton Andersson (även kallad Anton i Dammen) motboken var kvar på den tiden.

När vi kom tillbaka med vårt inköp till Anton var han inte inne, men Selma sa att han var nog ute i lagården. Hilding och jag genomsökte noggrant ladugård, brygghus, huggehus o.s.v. för att till sist hitta honom ute på logan där han var i färd med att slänga fram halm.

Då sa Hilding:

- Ja, vi skulle bara säga att vi inte hade tid att gå in.

Anton var en enastående bra granne och naturligtvis så intelligent att han begrep Hildings humor, så vi blev ju en aning försenade.

Bland sina kunder hade Hilding en som nog var lite religiös och som hade många barn. Han sa en gång till Hilding, att han var utsedd av Gud till att ha många barn. Jag frågade Hilding, som tillsammans med sin hustru Signe var barnlösa, vad han hade för svar på en sådan åsikt. Då sa han:

- Jag sa ingenting, men jag tänkte, då är jag väl utsedd till att föda dom.

För denna här personen handlade mycket ofta på kredit, men en söndagsförmiddag kom han och knackade på och frågade om han kunde få köpa ett halvt kilo kaffe. Det gick ju bra och när han fått det så sa han:

- Du Hilding, hur mycket är jag nu skyldig dej?

Hilding fick ju brått ut i affären och plockade ner alla hans kladdlappar och räknade ihop.

- Ja det blir så och så mycket i kronor och ören, sa Hilding.

- Ja då kan du skriva till detta, fick han till svar och så gick gubben med sitt kaffe.

Hilding kunde framföra sin humor på ett speciellt begåvat sätt, så t.ex. talade han om att en gång lillejulafton skulle han gå till en närboende ungskarl, som hade ett lantbruk, för att köpa några liter mjölk till att koka julgröt.

Då gick denne och trallade och var glad i hågen och sa så här:

- Nu är julabrännvinet druckat och högtiden hållen, nu återstår bara helgdagarna!

Allt Hildings prat var naturligtvis inte skämt, en gång t.ex. sa han:

- Jag tycker det är roligt att betala räkningar.

Och ju mer jag tänker på det så vete katten om det ändå inte ligger något i det, hur tokigt det än kan låta, för visst känns det både bra och tillfredställande att kunna göra så.

En grej som jag aldrig träffat på någon annan stans var något som kallades RÄVABÅD d.v.s. någon hade sett en räv t.ex. vid spårnö, kanske i Peders grane och så sammankallades jägare och drevkarlar. Här var Hilding och jag oftast drevkarlar emedan vi var "bösslösa". Vi skrek och klappa händer och att det aldrig blev någon räv tycker jag inte man kan skylla på oss, för allt som oftast ekade Hildings tordönsröst bland stammarna:

- Ut nu med dej rävdj...!

Trots att räven klarade sig blev det gärna anledning till någon form av sammankomst efteråt för taktiksnack. Fast en enda gång under våra 31 år i Hårderup fick vi faktiskt en räv, det var i Hårderups mosse, men det var typiskt, för det

var Hugo på Ryssland som sköt den och han tillhörde drevkarlarna. Festen efter denna sensationella händelse blev t.o.m. filmad. Ja detta var en del gamla minnen av den tidens nöje och episoder som man med tillfredsställelse placerat på dom bästa hyllorna i hjärnans "Kom i håg avdelning", en avdelning som annars numera har väldigt stora brister.

Hilding Handlare i Hårderup med hustru Signe plus bil den 13 nov. 1955. Lite av skyltfönstret syns. Här är Hilding lite märkt av sjukdom. Han dog 1956.

Årets Skump 1993

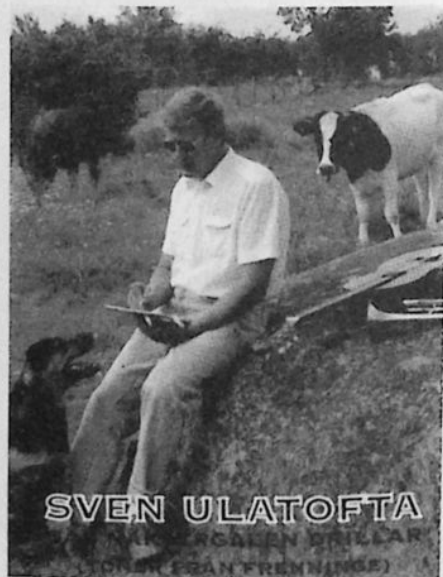
Smedmästare Ove Sjörén utsågs i år till Årets Skump av Föreningen Skumpen. Han fick utmärkelsen "för visad hantverkskicklighet och serviceanda, genom att under många år med framgång ha varit bysmed och konstsmid i Vallarum, till gagn för hela bygden." Utdelningsceremonin, som ägde rum på Skumpens Dag inramades med musik av Agaton Band och friluftsteater av Lottaglimten, som framförde "Ruskaby Skola".

Ett gulnat fotografi

Text & Musik Sven Ohlsson

IBLAND PAPPER OCH SKRÄP I EN LÅDA PÅ VIND LÅG ETT BREV FRÅN EN
 HÄR DU SKRIVIT JAG FULLSTÄNDIGT STRUNTAT I DEJ ... MEN ATT KÄNSLORNA
 FLICKA MED TÄRAR PÅ KIND. NÄR JAG LÄSER DET MINNS JAG MED ENS DET SOM
 DINA ... DÅ STEGRATS MEJ. MEN VAD HJÄLPER ATT GRUBBLA PÅ DET SOM DÅ
 VAR MELLAN HENNE OCH I MEJ UTI UNGDOMENS DAR. ETT
 VAR MELLAN HENNE OCH MEJ UTI UNGDOMENS DAR. ETT
 GULNAT - FOTOGRA - FI DET PÅMINNER MEJ OM
 DEJ OM TIDEN NÄR VI MÖT - TES OM.
 SORGLÖSA - UNGDOMS DAR ETT GULNAT FOTOGRAFI
 FI - SOM HAMNAT UT - I EN VRÅ OCH
 SÄLLAN NU BE - SKÅ - DAS FÖR DET BLEV LJU EJ VI
 TVÅ.

SVEN ULATOFTA

Sven Ulatoftas tredje kassett, "Där näktergalen drillar", kom ut i maj i år. Den innehåller flera låtar som varit med här i Härderupsposten. Där finns t.ex. "Julstök", som passar bra nu inför julen. Varför inte ge kassetten som julklapp. De övriga låtarna är: Vintern -42, Hallabackens tivoli, Flickan har vind i kjolen, Yellow home, När allt begav sej, Bondeliv, Polarvår, Där näktergalen drillar, I sena timma, Uti arkiv, Glader och luffaren. Lätttexterna medföljer kassetten.

*****

LOGGDANS

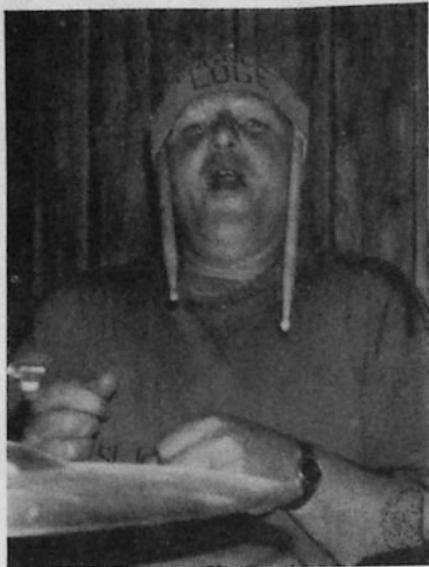
på LAGNEBOLOGE i Starrarp

Berth Idoffs orkester gästade Starrarp och det nya inestället Lagnebologe i somras.

UTSÅLT blev svaret, när folk ringde Lasse i sista stund för att få en biljett till logdansens.

Lasse delade ut badmössor med reklamtext "Lagnebologe" till orkestermedlemmarna. Här ses kapellmästaren och trummisen Göte Färm med trumpinnarna instuckna i mössan. Och visst badades det i poolen. Både med kläder .... och utan kläder! I båda fallen en personlig böjelse.

Här är rustat för fest.....igen! Jodå, planerna för nästa sommar är redan delvis klara. Den 27 maj är det dax. Helstekt gris och Berth Idoffs orkester i Lagnebologe. Så långt är allt klart. Men om intresse finns, så kan det eventuellt bli ytterligare en logdans den 17 juni. Då utan matservice, men med Christina Lindbergs orkester. Lasse vill gärna pejla intresset för den 17 juni. Hör gärna av Er till Lasse så snart som möjligt.

....liksom Benny i Sniberup, här med nya grannen Teres som danspartner.

Det mest dansanta paret i bygden, Yvonne och Jan-Anders från Rydala fanns givetvis på plats i dansens virvlar.....

Gert "Slaktaren" Andersson ville ta hela Starrarp i famn!!!

Men vad har egentligen hänt med gamla Starrarp, undrar Svenne Håkansson? Förr i tiden inskränkte sig nöjeslivet till att dricka kaffegök med Otto eller Lilleanders. Nu har Starrarp plötsligt blivit Skånes nöjescentrum!

Fler barn i bygden

Av Bertil Persson
Starrarp

Förra året missade jag två nyinflyttade familjer i Bjälkhult och Hårderup. Men här är barnen. Det är Fanny med mamma Ingrid i Bjälkhult.....

.....och Dennis i Hårderup. Här med sin mamma Helene.

Så har vi årets barn. Christoffer med mamma Magdalena i Skumparp.

Detta är tveklöst Årets Bild i Starrarp. Systrarna Cecilia och Lisbeth på Ystads BB samtidigt. Med ett par dagars mellanrum födde först Lisbeth en flicka och sen Cecilia en pojke. De får sina dopnamn just i dagarna.

*****

Byastämman i Starrarp

Årets byastämman och majgille hölls hos Inger och Janne Johansson. Janne är ålderman under innevarande år. Inga uppseendeväckande beslut togs, varför inget speciellt finns att rapportera. Till ålderman för 1994 valdes under-teknad, Bertil Persson.

*****

Julbod i Bjälkhult

Av Bertil Persson
Starrarp

Julen har redan kommit till Bjälkhult. Ivarje fall till Esters hus. Här har nämligen tre entusiastiska kvinnor redan för flera veckor sedan inrett en riktigt mysig liten julbod.

De heter Britta Söberg, Siv Persson och Gunnel Kastrup och de är kollegor på Nils Månssons skola i Frenninge.

Varför just i Bjälkhult? Jo, Britta och hennes man Anders, lantbrukare i Bjälkhult, köpte huset för en tid sedan och för Britta blev det en möjlighet att låta en gammal dröm gå i uppfyllelse.

"Bias Julbod" heter den och Bia är initialerna på Brittans och hennes barn Idas och Annas namn.

Det mesta i julboden är av egen eller bekantas tillverkning. Här finns julpynt, julgodis, hemstöpta ljus, stickade vantar och mössor, totemors saft, äppelmos, sylt, potatis, morötter, ja lite av varje. Intill julboden finns en julgransodling, där man kan hugga sin egen julgran. Naturligtvis serveras glögg och kaffe med Sivs berömda kakor, allt medan elden värmer och knastrar i den gamla vedkaminen. Välkomna till Bias Julbod i Bjälkhult hälsar Britta, Siv och Gunnel. Öppet lördagar och söndagar fram till jul kl. 10-16. På vardagar efter överenskommelse. Britta 0415-42158, Gunnel 0416-30418, Siv 0416-30254.

Siv, Gunnel och Britta livligt sysselsatta med att färdigställa julpynt inför första öppetdagen, som var den 13 november.

*****

FÖRSÄLJNINGSTÄLLEN FÖR HÅRDERUPSPOSTEN: Bias Julbod, Bjälkhult, Sune Sörenssons Bil, Starrarps ora, Frenninge Galleria, Frenninge Trädgård, Tommys Färg, Vollsjö, Fasths Livsmedel, Bjärsjölagård, Bengt i Östraby och Västerstad, Sollivs, Önnköping, Tobakshörnan och Bokhandeln i Hörby och Anders Färghandel i Sjöbo.

ADRESS TILL HÅRDERUPSPOSTEN: Starrarp 7, 270 33 Vollsjö. 0415-42116.

*****

SVEDDA FÅGELVINGAR

Av Knut Thulin
Ödåkra

Namnen i berättelsen är fingerade.

I ungdomsåren hände mycket. Minnena ligger tätt förankrade. Nu sextio år efteråt är det inte så lätt att få alla detaljerna med och på rätt plats.

Karl och jag var skolkamrater. Vi bodde bara en liten bit från varandra. Själv hade jag en "fröken" till lärarinna. Karl var några år äldre än jag, det hade sin betydelse ibland när vi lekte. Karl skulle sluta skolan någon av de första veckorna i juni för att sen några höstmånader gå till prästen och delta i konfirmationsundervisningen. Mycket arbete väntade för Karl efter skolans slut på föräldrarnas lantbruk. Någon tid över för lek fanns knappast.

En helt vanlig lördag i vårens tid råkades vi hemma hos Karl efter skolans slut. Ingen svår och störande läsläsning kunde störa vår leklust denna eftermiddag. Det var långt till måndagsmorgonens skola.

För mig kändes det alltid lika spännande att gå till Karl och vara med på vad som hände på hans föräldrars lantbruk.

Karl stod och matade några nyfödda kalvar, sen var det inget mer att göra. Han hade fått på sig den blå overallen. Själv hade jag en likadan fast den var grön till färgen. Det var praktiska plagg både till lek och arbete. Baktill med några knappar fanns liksom en läm att fälla ned. På det viset gick det lätt att få "rumpan" bar och sätta sig på utedassens sitsar.

I vårens tid är det alltid mycket att göra och för den skull var eftermiddagskaffet försenat. Strax efter jag kommit till Karl ropa hans mamma Emma på oss att vi skulle komma in. Emma och hennes man Olof var en lantbrukarfamilj med fem barn. Två äldre bröder och en syster till Karl hade lämnat hemmet och själv bildat nya familjer. En sju år äldre syster till Karl bodde ännu i hemmet. Hon var fars älsklingsbarn och mors hjälpredda i mycket. Hon behövdes i hemmet för hennes far hade vid en vedtransport skadat sig illa i ett ben. Han halta och var sällan fri från smärtor. En doktor hade för flera år sen lagt benet "rätt" men ändå hade det blivit fel.

Eftersom det var lördag bjöds det på nybakat vetebröd. Själv fick jag mjölk medan de övriga vid bordet drack kaffe. Medan vi alla satt där och hade det gott kom Karls syster Elsa med en underlig fråga till sin far. Hon hade läst i tidningen att nere i Egypten hade några människor dödat tre personer och efteråt på ett stort bål eldat upp dem. Kunde verkligen människor vara så grymma? De här tre personerna som råkat så illa ut var helt oskyldiga. Hur straffades så stygga människor?

Elsas far hade inget svar att ge sin dotter, men visst var det hemskt om det nu var sant. Tidningar gick inte alltid att lita på.

Karl och jag lämnade kaffebordet. Vi gav varandra menande blickar innan trätofflorna smällde hårt mot tegelstensgolvet i rusten. Något nytt rörde om i våra tankebanor. Vi hade tidigare bestämt att på söndagsförmiddagen skulle avrättningen ske. Det rörde sig om fyra nästan flygfärdiga kråkungar hemma hos mig. Där kunde varit sex men jag hade tagit fyra ägg. På ett gemensamt snöre hängde äggen, sedan vitan och gulan blåsts ut. Med en knappnål prickades några hål i båda ändarna på ägget, sen var det bara till att blåsa försiktigt. Mindre ägg var mycket sköra, men med de flesta lyckades det bra. Vår samling bestod av över fyrtio ägg från olika fågelbon.

Nu var det ungar och inte ägg det var frågan om. Visst var de flygfärdiga, men någon risk att de skulle lämna boet fanns inte. Under livfulla protester från kråkmamman hade jag hyfsat till vingarna så att alla flyktförsök var dömda att misslyckas. Vi var inte främmande för vad som skulle hända. Vi såg inget fult eller grymt i att beröva dessa fågelungar livet. Vi gjorde det mer i förvisssäkert lite av sin rot i när vi hört våra föräldrars syn på dessa djur. De var att vi inte förstod bättre. Någon gång hade det väl hänt att kråkor tagit nykläckta kycklingar, men inte var det ofta.

Bilden inom oss av tidigare förrättningar hade nu ändrat sig. Tidigare hade

något tal om att elda upp dem aldrig kommit fram. Berättelsen Karls syster hade läst upp lät spännande och vid första tankegången inte allt för svår att utföra. Naturligtvis kom vi inte fram till var detta skulle ske genast. Det tålde att tänka på.

Det var i vårens tid och ute i markerna liksom i skogen var allting torrt. Risken att elda var uppenbar. Innan vi skildes åt var det sen kväll. Vi hade kommit över våra hem. Vi hade valt den mest tokiga platsen av alla tänkbara. Söndagsmorgonen kom med vackert vöder. Vid tio tiden kom Karl hem till mig. Båda påstod vi att vi sovit gott vilket visade sig i våra ögon vara en stor lögn.

Jag hade plockat fram en liten jutesäck, sådana som betfröet varje år kom i till odlarna. Formerna av den svarta korkbössan syntes genom overallfickan. Två korkar med blå försegling in till krutsatsen låg också i min ficka. Korkbössan var en leksakspistol där ett stift slog genom förseglingen och korken sprängdes sönder i många, många bitar. En inte helt ofarlig leksak. Med ett snöre i fickan var utrustningen komplett för mig att ta mig upp i den höga granen och hämta ned fågelungarna. En bit innan boet tryckte jag in en kork i leksakspistolen. Jag visste med mig att ungarnas föräldrar kunde bli närgångna när jag stack in handen i deras bo.

Väl däruppe dröjde det inte länge förrän en svart vinge slog mig i ansiktet. Knallen som leksakspistolen åstadkom skrämde snart bort de dumma fåglarna. Ungarna var hungriga och knep med näbben efter fingrarna. Snart var de alla fyra i säcken och nedfärden kunde börja. Karl hade egentligen inte gjort något. Nu ville han hålla i fåglarna, en efter en. Vår metod att ta livet av en kråunge var enkelt utan något plågande. På kort tid tryckte jag fyra korkar i pistolen, en efter en. Fågelungen trodde den skulle få mat när den öppna näbben över pistolen. Det var ett ögonblicks verk ungarerna blev huvudlösa. Innan alla fyra rönt samma öde kände Karl och jag att vi fått lite slamsor i ansiktet. Det blev snart avhjälpt för en bit bort rann en bäck. Lite slamsor och lite sömnsås åkte bort på samma gång. Det som skulle göras var gjort. Lite villrådiga kände vi oss inför det nya. Kremering eller eldbegängelse var inga kända ord för oss. Vi skulle elda och inget annat. Tidigare år hade vi lagt döda fågelungar under någon stor sten.

Än en gång fick fröpåsen göra tjänst. Vi samlade samman resterna av fyra massakrerade, oskyldiga fågelungar. Efter tio minuter nådde vi kronoparken. Den reste sig som en hög blågrön vägg. Våra förehavanden var inte helt okontrollerade av utomstående. Vi fann en öppen plats och till den samlade vi några torra kvistar. Spänningen inom oss stegrades och när elden flammade upp kom rädslan. Vi orkade inte med att än en gång se på dessa kråkungar. Hela säcken lade vi på en uppflammande elden. Snart kom lukten av brända fågelfjädrar. Ingenting var roligt längre. Vi lämna platsen utan tanke på att den eld vi tänt kunde vålla en katastrof.

På hemvägen såg vi en man komma med raska steg. Vi såg honom först och gömde oss snabbt. Han passera nära där vi låg och tryckte. Vi hörde honom mumla något om "förbannade ungar".

Det tog många år innan vi fick veta vem som förrådde oss med eldandet. Bra var det. När vi blev lite mera vuxna förstod vi bättre hur mycket mannen med de snabba stegen betytt för oss.

*****

Bjälkhultspromenad

Söndagen den 16 januari 1994 är det tid för Bjälkhultspromenaden till minne av skalden Nils Eklundh. Samling kl. 13.30 vid Tregubbauset i Starrarpskorset. Promenad till Nils Eklundhs hem i Bjälkhult och åter. Efter promenaden blir det kaffesamkväm och diktläsning.

Välkomna

*****

Orienteringskarta
för nyinflyttade
med namn, som nämns i
tidningen.

